

KOMISIJAS REGULA (ES) Nr. 360/2012

(2012. gada 25. aprīlis)

par Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. un 108. panta piemērošanu *de minimis* atbalstam, ko piešķir uzņēmumiem, kuri sniedz pakalpojumus ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Padomes 1998. gada 7. maija Regulu (EK) Nr. 994/98 par to, kā piemērot Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 92. un 93. pantu attiecībā uz dažu kategoriju valsts horizontālo atbalstu ⁽¹⁾, un jo īpaši tās 2. panta 1. punktu,

publicējusi šīs regulas projektu ⁽²⁾,

pēc apspriešanās ar Valsts atbalsta padomdevēju komiteju,

tā kā:

- (1) Regula (EK) Nr. 994/98 pilnvaro Komisiju ar regulu noteikt ierobežojumu, par kuru mazākus atbalsta pasākumus uzskata par neatbilstīgiem visiem Līguma 107. panta 1. punkta kritērijiem, un tāpēc uz tiem neattiecas Līguma 108. panta 3. punktā paredzētā paziņošanas procedūra.
- (2) Pamatojoties uz minēto regulu, Komisija ir pieņēmusi 2006. gada 15. decembra Regulu (EK) Nr. 1998/2006 par Līguma 87. un 88. panta piemērošanu *de minimis* atbalstam ⁽³⁾, kurā paredzēta vispārēja *de minimis* augšējā robeža EUR 200 000 vienam saņēmējam trīs fiskālo gadu laikā.
- (3) Komisijas pieredze, piemērojot valsts atbalsta noteikumus uzņēmumiem, kuri nodrošina pakalpojumus ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi Līguma 106. panta 2. punkta izpratnē, liecina, ka augšējā robeža, zem kuras šādiem uzņēmumiem piešķirtās priekšrocības var uzskatīt par tādām, kas neietekmē dalībvalstu savstarpējo tirdzniecību un/vai nekropļo vai nedraud kropļot konkurenci, dažos gadījumos var atšķirties no vispārējās *de minimis* augšējās

robežas, kas noteikta Regulā (EK) Nr. 1998/2006. Vismaz dažas no minētajām priekšrocībām visticamāk būs kompensācija par papildu izmaksām, kas saistītas ar pakalpojumu ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi sniegšanu. Turklāt daudzām darbībām, kas kvalificējas kā pakalpojumu ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi sniegšana, ir ierobežota teritoriālā darbības joma. Tādējādi ir atbilstīgi līdzās Regulai (EK) Nr. 1998/2006 ieviest regulu, kurā iekļauti īpaši *de minimis* noteikumi uzņēmumiem, kuri sniedz pakalpojumus ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi. Būtu jānosaka augšējā robeža *de minimis* atbalstam, kuru katrs uzņēmums var saņemt noteiktā laika posmā.

- (4) Ņemot vērā Komisijas pieredzi, atbalsts, kas piešķirts uzņēmumiem, kuri sniedz pakalpojumu ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi, būtu jāuzskata par tādu, kas neietekmē tirdzniecību starp dalībvalstīm un/vai nekropļo vai nedraud kropļot konkurenci, ja kopējā atbalsta summa, kas piešķirta saņemošajam uzņēmumam pakalpojumu ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi sniegšanai, nepārsniedz EUR 500 000 jebkuru trīs fiskālo gadu periodā. Ņemot vērā pasažieru autopārvadājumu nozares attīstību un to, ka pakalpojumiem ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi šajā jomā ir galvenokārt vietēja nozīme, nav atbilstoši piemērot zemāku augšējo robežu šajā nozarē un būtu jāpiemēro augšējā robeža EUR 500 000.
- (5) Gadiem, kas jāņem vērā, lai noteiktu, vai augšējā robeža ir ievērota, būtu jābūt fiskālajiem gadiem, kurus attiecīgajā dalībvalstī fiskāliem mērķiem izmanto uzņēmums. Attiecīgais trīs gadu laika posms ir jāizvērtē plūstoši, t.i., pirms katras jaunas *de minimis* atbalsta piešķiršanas ir jānosaka attiecīgajā fiskālajā gadā, kā arī iepriekšējos divos gados piešķirtā kopējā *de minimis* atbalsta summa. Šim nolūkam būtu jāņem vērā dalībvalsts piešķirtais atbalsts, pat ja tas ir pilnībā vai daļēji finansēts no Savienības izcelsmes resursiem. Nedrīkstētu pastāvēt iespēja atbalstu, kas pārsniedz *de minimis* augšējo robežu, sadalīt mazākās daļās, lai panāktu šo daļu atbilstību šīs regulas darbības jomai.
- (6) Šī regula būtu jāpiemēro tikai atbalstam, kas piešķirts pakalpojumu ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi sniegšanai. Atbalstu saņemošajam uzņēmumam vajadzētu būt rakstveidā pilnvarotam sniegt pakalpojumu ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi, attiecībā uz kuru atbalsts tiek

⁽¹⁾ OV L 142, 14.5.1998., 1. lpp.⁽²⁾ OV C 8, 11.1.2012., 23. lpp.⁽³⁾ OV L 379, 28.12.2006., 5. lpp.

(4) Lieta C-280/00 Altmark Trans GmbH un Regierungspräsidium Magdeburg/Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH, un Oberbundesanwalt beim Bundesverwaltungsgericht (Recueil 2003, I-7747. lpp.).

piemērošanu ar nolūku apiet *Altmark* spriedumā norādītos nosacījumus un lai novērstu, ka *de minimis* atbalsts, kas piešķirts, pamatojoties uz šo regulu, ietekmē tirdzniecību tā kumulēšanas dēļ ar citām kompensācijām par to pašu pakalpojumu ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi, *de minimis* atbalstu, pamatojoties uz šo regulu, nebūtu jākumulē ar jebkādu citu kompensāciju par šo pašu pakalpojumu neatkarīgi no tā, vai tā veido valsts atbalstu saskaņā ar *Altmark* spriedumu vai saderīgu valsts atbalstu saskaņā ar Lēmumu 2012/21/ES vai saskaņā ar Komisijas paziņojumu "Eiropas Savienības nostādnes par valsts atbalstu, ko piešķir kā kompensāciju par sabiedrisko pakalpojumu sniegšanu (2011)"⁽¹⁾. Tādēļ šī regula nebūtu jāpiemēro kompensācijām, kas saņemtas par pakalpojuma ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi sniegšanu, attiecībā uz kuru tiek piešķirta arī cita veida kompensācija, izņemot, ja šī cita kompensācija veido *de minimis* atbalstu, pamatojoties uz citām *de minimis* regulām, un ir ievēroti kumulēšanas noteikumi, kas noteikti šajā regulā.

- (16) Pārredzamības, vienlīdzīgas attieksmes un *de minimis* atbalsta augšējās robežas pareizas piemērošanas labad visām dalībvalstīm būtu jāpiemēro viena un tā pati aprēķina metode. Lai atvieglotu šo aprēķinu un saskaņā ar *de minimis* atbalsta noteikuma pašreizējo piemērošanas praksi, atbalsta summas, kas nav dotācijas skaidrā naudā, ir jāpārreķina to dotācijas bruto ekvivalentā. Lai aprēķinātu dotācijas ekvivalentu pārredzamiem atbalsta veidiem, kas nav dotācijas, un vairākās daļās maksājama atbalsta ekvivalentu, ir jāizmanto šāda atbalsta piešķiršanas laikā dominējošās tirgus likmes. Lai valsts atbalsta noteikumus piemērotu vienoti, pārredzami un vienkārši, tirgus likmes šajā regulā ir uzskatāmas par atsaucies likmēm, kā noteikts Komisijas paziņojumā par atsaucies likmes un diskonta likmes noteikšanas metodes pārskatīšanu⁽²⁾.

- (17) Pārredzamības, vienlīdzīgas attieksmes un efektīvas uzraudzības labad šī regula būtu jāpiemēro tikai tādām *de minimis* atbalstam, kas ir pārredzams. Pārredzams atbalsts ir tāds atbalsts, kuram ir iespējams *ex ante* precīzi aprēķināt dotācijas bruto ekvivalentu, neveicot riska novērtējumu. Šādus precīzus aprēķinus var veikt, piemēram, dotācijām, procentu nomaksai vai nepārsniedzamiem nodokļu atvieglojumiem. Atbalstu, kuru veido kapitāla ieguldīšana, nevajadzētu uzskatīt par pārredzamu *de minimis* atbalstu, izņemot, ja publiskā kapitāla ieguldījuma kopējā vērtība ir mazāka par *de minimis* augšējo

robežu. Atbalstu, kuru veido riska kapitāla pasākumi, kas minēti Kopienas pamatnostādnes par valsts atbalsta riska kapitāla ieguldījumu veicināšanai mazos un vidējos uzņēmumos⁽³⁾, nebūtu jāuzskata par pārredzamu *de minimis* atbalstu, izņemot gadījumus, kad attiecīgajā riska kapitāla shēmā paredzētais kapitāls nepārsniedz *de minimis* augšējo robežu katram mērķa uzņēmumam. Atbalsts, kuru veido aizdevumi, būtu jāuzskata par pārredzamu *de minimis* atbalstu, ja dotācijas bruto ekvivalents ir aprēķināts, pamatojoties uz tirgus procentu likmēm, kuras dominē dotācijas piešķiršanas laikā.

- (18) Ir jānodrošina tiesiskā noteiktība garantiju shēmām, kuras potenciāli nevar ietekmēt tirdzniecību un izkropļot konkurenci un par kurām ir pieejami pietiekami dati, lai ticami izvērtētu jebkādu potenciālo ietekmi. Tādēļ *de minimis* augšējā robeža EUR 500 000 apmērā šajā regulā ir jātransponē, nosakot garantijai īpašu augšējo robežu, kura balstās uz konkrētā aizdevuma summu, par kuru ir sniegta garantija. Šī augšējā robeža būtu jāaprēķina, izmantojot metodiku, ar ko novērtē valsts atbalsta summu garantiju shēmās, kuras attiecas uz dzīvotspējīgiem uzņēmumiem izsniegtiem aizdevumiem. Metodika un dati, kurus izmanto, lai aprēķinātu garantijas īpašo augšējo robežu, nav jāpiemēro grūtībās nonākušiem uzņēmumiem, kas minēti Kopienas pamatnostādnes par valsts atbalsta grūtībās nonākušu uzņēmumu glābšanai un pārstrukturēšanai. Tādēļ šī īpašā augšējā robeža nebūtu attiecināma nedz uz individuālu atbalstu, ko piešķir ārpus garantiju shēmas darbības jomas, nedz uz atbalstu, ko piešķir grūtībās nonākušiem uzņēmumiem, vai garantijām darījumiem, kas nav aizdevumi, kā, piemēram, pašu kapitāla darījumu garantijām. Īpašā augšējā robeža būtu jānosaka, pamatojoties uz to, ka, ņemot vērā 13 % nepārsniedzamo likmi (neto zaudējuma likme), kas atbilst sliktākajam scenārijam saistībā ar garantiju shēmām Savienībā, garantiju EUR 3 750 000 apmērā var uzskatīt par tādu, kuras dotācijas bruto ekvivalents ir identisks *de minimis* augšējai robežai EUR 500 000. Šīs īpašās augšējās robežas ir jāattiecinā tikai uz garantijām, kas sedz līdz 80 % no attiecīgā aizdevuma. Dalībvalstis var izmantot arī metodiku, kuru Komisija pēc šādas metodikas paziņošanas ir akceptējusi, pamatojoties uz Komisijas regulu valsts atbalsta jomā, lai šīs regulas piemērošanas kontekstā noteiktu dotācijas bruto ekvivalentu, kas ietverts garantijā, ja apstiprinātā metodika attiecas tieši uz attiecīgo garantijas veidu un attiecīgo pamatā esošā darījuma veidu.

- (19) Pēc dalībvalsts paziņojuma Komisija var pārbaudīt, vai atbalsta pasākums, ko neveido dotācija, aizdevums, garantija, kapitāla ieguldīšana, riska kapitāla pasākums vai nepārsniedzams nodokļa atbrīvojums, atbilst dotācijas

⁽¹⁾ OV C 8, 11.1.2012., 15. lpp.

⁽²⁾ OV C 14, 19.1.2008., 6. lpp.

⁽³⁾ OV C 194, 18.8.2006., 2. lpp.

(²) OV L 336, 21.12.2010., 24. lpp.

2. pants

De minimis atbalsts

1. Atbalstu, kas piešķirts uzņēmumiem, lai sniegtu pakalpojumus ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi, uzskata par neatbilstošu visiem Līguma 107. panta 1. punkta kritērijiem un tādēļ uz to neattiecas Līguma 108. panta 3. punktā paredzētā paziņošanas prasība, ja tas atbilst šā panta 2. līdz 8. punktā paredzētajiem nosacījumiem.

2. Kopējais *de minimis* atbalsts, kas piešķirts jebkuram uzņēmumam, kas sniedz pakalpojumus ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi, nepārsniedz EUR 500 000 jebkurā trīs fiskālo gadu periodā.

Šo augšējo robežu piemēro neatkarīgi no *de minimis* atbalsta veida un neatkarīgi no tā, vai dalībvalsts piešķirto atbalstu pilnībā vai daļēji finansē no Savienības izcelsmes resursiem. Šo periodu nosaka, ņemot vērā fiskālos gadus, kurus uzņēmums izmanto attiecīgajā dalībvalstī.

3. Šā panta 2. punktā noteikto augšējo robežu izsaka kā dotāciju skaidrā naudā. Visi izmantojamie skaitļi ir bruto skaitļi – pirms nodokļu atskaitīšanas vai citu atskaitījumu veikšanas. Ja atbalstu piešķir citā veidā, nevis kā dotāciju, atbalsta summa ir atbalsta dotācijas bruto ekvivalents.

Atbalstu, kas izmaksājams vairākos daļu maksājumos, diskontē atbilstīgi tā vērtībai piešķiršanas brīdī. Procentu likme, ko izmanto diskontēšanai, ir diskonta likme, ko piemēro dotācijas piešķiršanas laikā.

4. Šo regulu piemēro tikai atbalstam, kuram ir iespējams precīzi *ex ante* aprēķināt atbalsta dotācijas bruto ekvivalentu, neveicot riska novērtējumu ("pārredzams atbalsts"). Jo īpaši:

- a) atbalstu, kuru veido aizdevumi, uzskata par pārredzamu *de minimis* atbalstu, ja dotācijas bruto ekvivalents ir aprēķināts, pamatojoties uz atsaucē likmi, kura ir piemērojama piešķiršanas brīdī;
- b) atbalstu, kuru veido kapitāla ieguldīšana, neuzskata par pārredzamu *de minimis* atbalstu, izņemot tad, ja publiskā kapitāla ieguldījuma kopējā vērtība nepārsniedz *de minimis* augšējo robežu;
- c) atbalstu, kuru veido riska kapitāla pasākumi, neuzskata par pārredzamu *de minimis* atbalstu, izņemot tad, ja attiecīgajā riska kapitāla shēmā paredzētais kapitāls nepārsniedz *de minimis* augšējo robežu katram mērķa uzņēmumam;
- d) individuālu atbalstu, ko saskaņā ar garantiju shēmu sniedz uzņēmumiem, kuri nav grūtībās nonākuši uzņēmumi, uzskata par pārredzamu *de minimis* atbalstu, ja atbilstoši šādai shēmai piešķirta aizdevuma garantētā daļa nepārsniedz EUR 3 750 000 katram uzņēmumam. Ja pamatā esošā aizde-

vuma garantētā daļa veido tikai noteiktu šīs augšējās robežas proporcionālu daļu, uzskata, ka attiecīgās garantijas dotācijas bruto ekvivalents atbilst tai pašai 2. punktā noteiktajai augšējās robežas proporcionālajai daļai. Garantija nedrīkst pārsniegt 80 % no pamatā esošā aizdevuma. Garantiju shēmas tiek uzskatītas par pārredzamām arī, ja:

- i) pirms shēmas īstenošanas metodika garantijas dotācijas bruto ekvivalenta aprēķināšanai ir apstiprināta pēc šīs metodikas paziņošanas Komisijai saskaņā ar regulu, ko Komisija pieņēmusi valsts atbalsta jomā, un
- ii) apstiprinātā metodika tieši attiecas uz tā veida garantijām un pamatā esošiem darījumiem, kuriem ir piemērojama šī regula.

5. Ja saskaņā ar šo regulu piešķirtā *de minimis* atbalsta kopējā summa uzņēmumam, lai sniegtu pakalpojumus ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi, pārsniedz 2. punktā noteikto augšējo robežu, minētajam atbalstam šo regulu piemērot nedrīkst, pat attiecībā uz daļu, kas nepārsniedz šo augšējo robežu. Šādā gadījumā nevar pieprasīt attiecināt šo regulu uz šādu atbalsta pasākumu.

6. *De minimis* atbalstu saskaņā ar šo regulu nedrīkst kumulēt ar valsts atbalstu attiecībā uz vienām un tām pašām attiecināmajām izmaksām, ja šādas kumulācijas rezultātā atbalsta intensitāte pārsniedz grupu atbrīvojuma regulā vai lēmumā, ko pieņēmusi Komisija, noteikto atbilstīgi katra gadījuma īpašajiem apstākļiem.

7. *De minimis* atbalstu saskaņā ar šo regulu var kumulēt ar *de minimis* atbalstu saskaņā ar citām *de minimis* regulām līdz augšējai robežai, kas noteikta 2. punktā.

8. *De minimis* atbalstu saskaņā ar šo regulu nekumulē ar jebkādu kompensāciju par to pašu pakalpojumu ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi neatkarīgi no tā, vai kompensācija ir vai nav valsts atbalsts.

3. pants

Uzraudzība

1. Ja dalībvalsts gatavojas piešķirt uzņēmumam *de minimis* atbalstu saskaņā ar šo regulu, tā rakstveidā informē šo uzņēmumu par iespējamo atbalsta summu, kas izteikts kā dotācijas bruto ekvivalents, par pakalpojumu ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi, saistībā ar kuru šo atbalstu piešķir, un par atbalsta *de minimis* būtību, skaidri atsaucoties uz šo regulu, kā arī norādot tās nosaukumu un publikācijas atsauci Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī. Ja *de minimis* atbalstu saskaņā ar šo regulu, balstoties uz kādu shēmu, piešķir dažādiem uzņēmumiem un ja šiem uzņēmumiem saskaņā ar minēto shēmu tiek piešķirtas dažādas individuālā atbalsta summas, attiecīgā dalībvalsts var izvēlēties šīs saistības pildīt, informējot attiecīgos uzņēmumus

par nemainīgu summu, kas atbilst maksimālajai atbalsta summai, kas piešķirama atbilstoši minētajai shēmai. Šādā gadījumā nemainīgo summu izmanto, lai noteiktu, vai nav pārsniegta 2. panta 2. punktā minētā augšējā robeža. Pirms atbalsta piešķiršanas dalībvalsts no attiecīgā uzņēmuma, kurš sniedz pakalpojumus ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi, pieprasa rakstisku vai elektronisku deklarāciju par jebkādu citu *de minimis* atbalstu, kuru iepriekšējo divu fiskālo gadu un pašreizējā fiskālā gada laikā saskaņā ar šo regulu vai saskaņā ar citām *de minimis* regulām uzņēmums ir saņēmis.

Dalībvalsts jaunu *de minimis* atbalstu saskaņā ar šo regulu piešķir tikai pēc tam, kad ir pārbaudīts, ka šis atbalsts nepalielina *de minimis* atbalsta kopējo summu, kas piešķirta attiecīgajam uzņēmumam, virs 2. panta 2. punktā noteiktās augšējās robežas, un ka ievēroti 2. panta 6., 7. un 8. punktā paredzētie kumulācijas noteikumi.

2. Ja dalībvalsts ir izveidojusi *de minimis* atbalsta centrālo reģistru, kas satur pilnīgu informāciju par visu *de minimis* atbalstu, ko uzņēmumiem, kas sniedz pakalpojumus ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi, piešķirusi kāda iestāde minētajā dalībvalstī, tad 1. punkta pirmo daļu pārštāj piemērot no brīža, kad reģistrs ietver trīs gadu laika posmu.

3. Dalībvalstis reģistrē un apkopo visu informāciju par šīs regulas piemērošanu. Šādā informācijā ietver visus datus, kas vajadzīgi, lai pierādītu, ka šīs regulas nosacījumi ir ievēroti. Datus par individuālo *de minimis* atbalstu glabā 10 fiskālos gadus, sākot no šā atbalsta piešķiršanas dienas. Datus par *de minimis* atbalsta shēmu glabā 10 gadus, sākot no dienas, kurā saskaņā ar šo shēmu tika veikts pēdējais individuālais atbalsta

piešķirums. Pēc rakstiska uzaicinājuma attiecīgā dalībvalsts 20 darba dienu laikā vai tādā ilgākā laika posmā, kāds var būt noteikts uzaicinājumā, sniedz Komisijai visu informāciju, kādu Komisija uzskata par vajadzīgu, lai novērtētu, vai šīs regulas nosacījumi ir izpildīti, un jo īpaši par *de minimis* atbalsta kopsummu, ko uzņēmums saņēmis saskaņā ar šo regulu un saskaņā ar citām *de minimis* regulām.

4. pants

Pārejas noteikumi

Šo regulu piemēro *de minimis* atbalstam, kas piešķirts pakalpojumu ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi sniegšanai pirms tās stāšanās spēkā, ja šāds atbalsts atbilst 1. un 2. pantā paredzētajiem nosacījumiem. Atbalsta pasākumus pakalpojumu ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi sniegšanai, kas neatbilst minētajiem nosacījumiem, izvērtē saskaņā ar attiecīgiem lēmumiem, pamatnostādnēm, vadlīnijām un paziņojumiem.

Šīs regulas spēkā esamības laika beigās jebkuru *de minimis* atbalstu, kurš atbilst šīs regulas nosacījumiem, var likumīgi īstenot turpmākajos sešos mēnešos.

5. pants

Stāšanās spēkā un spēkā esamība

Šī regula stājas spēkā trešajā dienā pēc tās publicēšanas Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.

To piemēro līdz 2018. gada 31. decembrim.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē, 2012. gada 25. aprīlī

Komisijas vārdā –
Priekšsēdētājs
José Manuel BARROSO